

Ob 70-letnici prekopa v Štulčevi grapi in pokopa duhovnikov Filipa Terčelja in Franca Krašne

Občutena spominska slovesnost

munistične oblasti, naj se uredijo grobovi po gozdovih, kot je zapisal Rudolf Tršinar. Sveto mašo ob 70. obletnici tega izrednega dogodka je daroval dr. Janez Juhant. Somaševali so g.

telji, kot so Stanko Premrl, Vinko Vodopivec, Martin Železnik in Matija Tomc in še mnogi drugi, so uglasbili več sto njegovih pesmi, ki še danes bogatijo zakladnico v slovenski cerkveni glasbeni literaturi. Gospa Marija Pegan je te pesmi zbrala in jih pri Goriški Mohorjevi družbi izdala v zelo lepo oblikovani zbirki faksimiliranih ponatisov Terčeljevih pesmi z naslovom *Vaš Terčelj*.

Po sveti maši smo v sprevedu in molitvi odšli pred cerkev, na pokopališče. Podrobno smo predstavili osebe in dogodek prekopa in pokopa.

Nagrobni križ je oblikoval skladatelj in profesor likovne pedagogike Janez Močnik. Postavljen je bil s pomočjo vaščanov Davče in Občine Železniki. V

križu povezana duhovnika, v prepletu trnjevega venca njunih zadnjih zemeljskih dni, počivata ob ljudeh, ki so ju prenesli tja in jima izkazali spoštovanje in dostojanstvo. Nagrobnik je nadomestil ploščo, ki jo je prej postavil župnik France Gačnik in je zdaj vzdana ob vhodu v davško cerkev.

Ko smo zapuščali prizorišče doživete spominskega dogodka, si nismo mogli kaj, da si ne bi ponavljali odlomka iz molitve za poveljčanje Filipa Terčelja: *"Na priprošnjo Filipa Terčelja nam pomagaj, da si bomo na vseh področjih življenja zavzeto prizadevali za skupno dobro in bomo po njegovem zgledu tudi v težkih trenutkih zvesti evangeliju"*. Ta trenjka naj spremlja tudi vas, drage bralke in bralci. Amen.

M. R. -Ž.

Konec aprila 2017 je bila v cerkvi Naše Ljube Gospe presvete srca Jezusovega v Davči spominska slovesnost ob 70. obletnici prekopa v Štulčevi grapi in pokopa duhovnikov prof. Filipa Terčelja in Franca Krašne. Že popoldne so se ljudje zbirali pri molitveni uri za poveljčanje obeh mučencev.

Pobožnost je vodil domači duhovnik g. Mirko Turk. Prižgali smo sveče ob dvanajstih imenih pogumnih in srčnih domačink in domačinov, ki so jim njihova vest, visoka duhovna kultura, živa vera in usmiljenje narokovali, da je potrebno 7. januarja 1946

ustreljena duhovnika dostojno pokopati.

V zvezi s tem velja opozoriti na pesem, ki jo je napisal duhovnik Rudolf Tršinar, od 1962 do 1974 župnijski upravitelj župnije Sorica in duhovnije Davča. V svoji knjigi *Da se duh osvobodi* je podrobno opisal prekop in pokop duhovnikov prof. Filipa Terčelja in Franca Krašne v posvečeno zemljo na davškem pokopališču. Dogodek pa je tudi upesnil in objavil poezijo *Pomlad pod Poreznom*, v kateri pravi:

Ko so zli duhovi po zločinu spali, / sred noči so možje močno garali. //

V skriti grapi trupli so izkopali, / ju v posvečeno zemljo pokopali. //

Pastirjema čast in dostojanstvo so vrnili, / junake davške v spominu bomo ohranili. //

Po prijetju 6. januarja 1946, za-

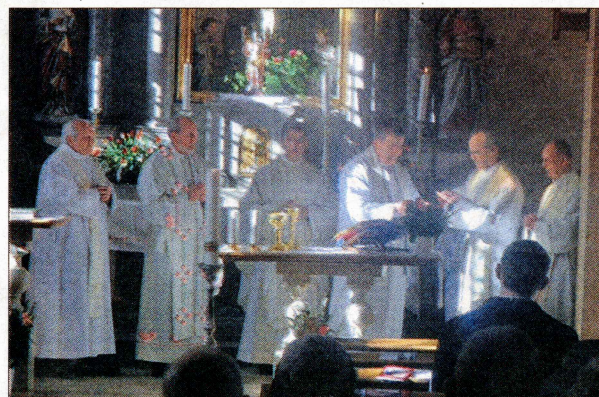
davško pokopališče in ju dostojno pokopali na posvečeni zemlji, kjer čakata vstajenja. Dvanajst pogumnih in srčnih ljudi je v noči z 28. na 29. april 1947 tvegalo svoja življenja, da so se s krstami in posebej pripravljenimi nosili spustili k potoku, izkopali in odnesli njuni že razpadajoči trupli ter prenesli na davško pokopališče. Tam je verski obred pokopa opravil duhovnik Ivan Skvarča, župnijski upravitelj župnije Sorica in duhovnije Davča, datum pa je vpisal v mrliško knjigo.

Franc Peternelj se spominja, da sta šla s teto Terezijo Primožič, (mamino teto) pod Porezen nabirat bele rože, ki spomladi, takoj ko skopni sneg, prve zacvetijo, da bi pripravili vence iz teh rož. Teta je rekla: "To je za duhovnika". Teta Terezija je bila zelo verna žena, del svojega življenja je preživela v samostanu v Tomaju, v katerem se je pripravljala na zaobljube, po ukinitvi samostana zaradi I. svetovne vojne pa se je vrnila na svoj dom v Davčo.

Pobudnika in glavna organizatorja prekopa sta bila Franc Lahajnar, ključar, in Franc Peter-

nelj st., organist. Udeleženi so bili še Janez Šturm, Peter Čemažar, Alojz in Jože Peternelj, Peter Frelih, Ciril Primožič, Marica Peternelj, Marija Koder, Amalija Jemec in Katarina Frelih - "Kovačeva Kata", cerkvnica iz Davče,

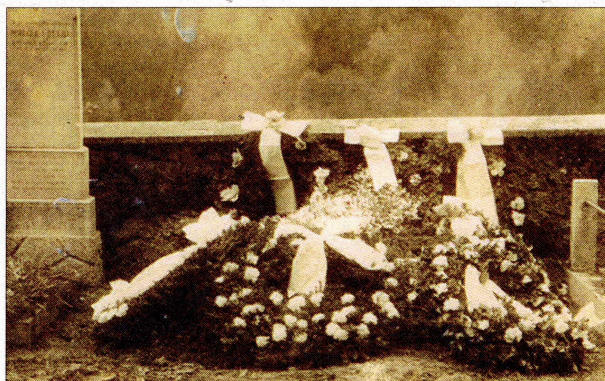
ki je Terčelju podarila obleko svojega pokojnega moža, ki so ga aprila 1945 ubili Nemci. Večinoma so bili sorodniki, so-



Somaševanje (Foto: Matevž Čemažar)

sedje. Zaupniki, da so opravili spoštljivo dejanje, in sicer pred uradnim razglasom kranjske ko-

Kristus je vstal, Sam nas kličeš, Dobri Jezus, Glej, o Marija. Najpomembnejši slovenski sklada-



Gomili v jutru 29. aprila 1947. Vence iz smrečja, bršljana in pušpana so izdelali domačini iz Zg. Davče. Okrasili so jih z belimi rožami, nabranimi pod Poreznom (Foto: Jože Peternelj)

prtju v "Brelhovi" hiši v Davči, ki je danes ni več, po zasliševanju in mučenju skozi vso noč so Krašno in Terčelja 7. 1. odvedli v Štulčevo grapo v Zgornji Davči pod Poreznom, kjer so ju ustrelili. Njuni trupli sta bili položeni v skalno razpoko blizu vode in založeni s kamenjem. Dolina je bila po dogodku še dolgo zastražena in nadzorovana.

Po 15 mesecih pa se je skupina domačinov tvegano odločila, da bodo za silo pokopana duhovnika izkopali, ju prenesli na



Ob grobu: Anton Slabe, Franc Kejžar, Mirko Turk, Janez Juhant (Foto: Franc Peternelj)